

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในยุคปัจจุบัน มีปัญหาจริยธรรมเป็นอย่างมากทั้งที่เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือเยาวชนของชาติ ซึ่งปัญหานั้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติคือศีลธรรมและจริยธรรมเสื่อมโทรม เป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เปลี่ยนแปลงไปเร็วมากทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเป็นที่สนใจก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นหรือเยาวชน เพราะเยาวชนเป็นกลุ่มกำลังสำคัญของประเทศชาติ ทั้งตัววัยรุ่นเองก็ละทิ้งศีลธรรมและวัฒนธรรมมากขึ้น ความประพฤติและแสดงออกของวัยรุ่นขัดต่อศีลธรรมและจริยธรรมอันดีงามของชาติ ตลอดไปถึงการประพฤติเสียหายและฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน โดยทั่วไปนั้นพฤติกรรมของวัยรุ่นเป็นที่น่าสนใจอย่างมากของพ่อแม่ ครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมสั่งสอน ด้วยเหตุที่วัยรุ่นเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านความเจริญเติบโตทั้งในร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กวัยนี้จึงมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวมากกว่าเด็กอื่นๆ^๑

เยาวชนในสมัยนี้ด้อยจริยธรรมคุณธรรมมากกว่าสมัยก่อน หรือแม้กระทั่งในโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งอบรมจริยธรรมโดยตรง ก็ปรากฏว่ามีปัญหาในด้านของการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชนเช่นกัน^๒ สถานะสังคมปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาการระบบข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารในยุคไร้พรมแดน ทำให้มนุษย์สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้จากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ วีซีดี ตลอดจนการค้นหาข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงการรับวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย เป็นแรงกดดันให้ต้องดิ้นรนต่อสู้ทำให้เกิดความเห็นแก่ตัว ความอิจฉาริษยา การเอาเปรียบ ขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน และเกิดปัญหาตามมามากมายทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนของชาติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะพบเห็นได้ตามข่าวต่างๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ประจำวันและการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทยได้มีการกล่าวถึงสาเหตุของความเสื่อมโทรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน พบว่ามี ๑๒

^๑ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, **จริยธรรมของเยาวชนไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้า ๑.

^๒รัชชัย ชัยจริยากุล, การศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย, **วารสารครุศาสตร์ปริทัศน์**, ปีที่ ๑๑ (ธันวาคม ๒๕๒๙) : ๖๒.

ประการ^๑ คือ ๑) สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ยั่วให้กระทำชั่ว ๒) การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ดีและตัวแบบที่เลวทางสื่อมวลชน ๓) ผู้คนหันเหออกจากคำสอนของศาสนา ๔) ผู้คนกระทำผิดอาชญากรรมมาก ๕) ผู้คนเห็นแก่ตัว ๖) ผู้คนหันเหออกจากจารีตเดิมมาก ๗) ผู้คนมีความเห็นแก่ตัวหรือคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนเป็นพื้นฐานของการเลือกและตัดสินใจ ๘) มีความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรมนุษย์มาก ๙) การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคมระบบทุนนิยม ๑๐) บทบาทอันจำกัดของการศึกษา ๑๑) จุดอ่อนของกลไกทางการศึกษาในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และ ๑๒) ข้อจำกัดของการศึกษาในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเชิงพฤติกรรม ส่งผลให้นักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติได้รับรู้และนำไปปฏิบัติโดยไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนถูก สิ่งไหนผิด ทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบจนทำให้เกิดปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^๒ การพัฒนาคนให้เป็นคนมีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กจะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เนื่องจากว่าประชากรของประเทศมีคุณภาพคือ มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็งในการทำงาน มีวิจรรณญาณในการปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจ ตลอดจนมีคุณธรรมคือ เป็นผู้ที่มีศีลธรรมตลอดจนมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความรู้ความเข้าใจต่อประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งสถาบันที่มีส่วนในการแก้ปัญหาพัฒนาสร้างเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กนั้นคือสถาบันการศึกษา^๓

^๑กนกพรรณ บุญธรรม, “พฤติกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๔.

^๒ราชกิจจานุเบกษา, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) เล่ม ๑๒๘ (ตอนพิเศษ ๑๕๒ ง ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔), หน้า ๓.

^๓พยุงค์ดี จันทร์สุรินทร์, การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระบบการศึกษาไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒), หน้า ๔.

การที่จะพัฒนาพลเมืองของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะความเจริญที่ปรากฏทั้งด้านวัตถุและด้านคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจของคนนั้น เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของคนในสังคมอันเกิดจากการอบรมบ่มนิสัยมาจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ตลอดจนการได้รับการกระบวนการขัดเกลาและปรากฏการณ์ทางสังคมที่ดี ดังนั้นการจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม ก็ยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นสำหรับการพัฒนาประเทศสู่เป้าหมายในอนาคต^๖ โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับวัด สังคมไทยมีการร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนวิสุทธิโพธิ์ซึ่งเป็นสถานศึกษาในระบบปกติที่นำหลักพุทธธรรม หรือองค์ความรู้ที่เป็นคำสอนในพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ การนำหลักธรรมมาใช้ในระบบการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมของหลักสูตรสถานศึกษา หรือการจัดเป็นระบบวิถีชีวิตในสถานศึกษาของผู้เรียนส่วนใหญ่ โดยนำไปสู่การจัดเน้นการพัฒนา ให้ผู้เรียนสามารถกิน อยู่ ฟัง ดูเป็น ใช้ปัญญาละเกิดประโยชน์แท้จริงต่อชีวิตและการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นกัลยามิตร การพัฒนาผู้เรียนให้ได้ศึกษาปฏิบัติ อบรม ทั้งศีลหรือพฤติกรรมวินัยในการดำเนินชีวิตที่ดีงามสำหรับตนและสังคม สมานธิ หรือด้านการพัฒนาจิตใจที่มีคุณภาพ มีสมรรถภาพ มีจิตใจที่ตั้งมั่นเข้มแข็ง และสงบสุข และปัญหาที่มีความรู้ที่ถูกต้อง มีศักยภาพในการคิด การแก้ปัญหาที่เหมาะสมโดยมีครูและผู้บริหารเป็นกัลยาณมิตร เยาวชนในวัยเรียนจะได้รับการอบรมสั่งสอนด้านพระพุทธศาสนาและคุณธรรมจากสถานศึกษาในการเรียนรู้เรื่องพระพุทธศาสนา มากกว่าการเรียนรู้ที่แห่งวัดเพียงเดียว^๗

จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมในปัจจุบันของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามปราน จังหวัดนครปฐม พบว่า มีปัญหาการให้ความสำคัญด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เนื่องจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้ประชาชนต้องพยายามที่จะเลี้ยงชีพเป็นสำคัญ เกิดการละเลยการเอาใจใส่ที่จะปฏิบัติต่อกันอย่างมีน้ำใจ การให้การสนิทสนมกันระหว่างชุมชนน้อยลง ต่างคนต่างอยู่ ขาดการเอื้อเฟื้อแบ่งปันโดยมองทุกอย่างเป็นเรื่องที่ต้องมีผลตอบแทน การให้ความเคารพนับถือกันในสังคมน้อยลง นักเรียนให้ความเคารพนอบน้อมผู้ใหญ่ น้อยลง ไม่ยอมรับคำสั่งสอน ไม่ต้องการให้ผู้ใหญ่ยุ่งเกี่ยวสั่งสอน และผู้ศึกษายังพบว่าการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ต่อการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่เป็นการสร้างเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามปราน จังหวัดนครปฐม โดยทั่วไปพระสงฆ์นั้น

^๖ อานันท์ ปันยารชุน, การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก, ๒๕๓๕), หน้า ๑.

^๗ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิสุทธิโพธิ์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, ๒๕๕๘), หน้า ๘.

นอกจากเป็นผู้ให้การอบรมสั่งสอนทางด้านศีลธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำทางด้านจิตใจอันเป็นการเผยแผ่ทั่วไปแล้ว ภารกิจหลักที่พระสงฆ์จะต้องกระทำก็คือ การจัดการศึกษาและให้บริการการศึกษาแก่ชาวบ้าน ทั้งในส่วนที่เป็นการศึกษาของพระภิกษุสามเณรสำหรับลูกชาวบ้านที่เข้ามาบวชเรียนและลูกชาวบ้านโดยทั่วไปด้วย พระสงฆ์นอกจากจะต้องทำหน้าที่ของตนเองคือการศึกษาหาความรู้แล้ว ในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่สอนผู้อื่นด้วย กล่าวคือเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอน หรือผู้ให้การศึกษาและผู้รับการศึกษาในเวลาเดียวกันวัดเป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียน โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้คอยถ่ายทอดศิลปะวิทยาการต่างๆ ตามที่ตนได้ศึกษาและเล่าเรียนมาให้กับชาวบ้าน ตามความจำเป็นของคนในสังคมยุคสมัยนั้นๆ กล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาแบบสงเคราะห์จริงๆ ไม่มุ่งเน้นที่ผลกำไร เป็นการจัดการศึกษาแบบให้เปล่า^๔

ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยต้องการศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการที่จะเข้าไปเผยแผ่ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนว่า การที่เข้าอบรมไม่ว่าจะเป็นอบรมในเรื่องใดในแต่ละครั้งก็ตาม พระสงฆ์เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนมากน้อยอย่างไรและเมื่อได้ศึกษาข้อมูลแล้ว จะทำให้ทราบว่า ปัญหาเหล่านั้น จะสามารถทำให้นักเรียนและพระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมกันได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม เพื่อจะได้นำความรู้มาเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลของนักเรียนในสังคมไทยปัจจุบัน ตลอดจนเป็นการหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืนต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม

^๔พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต), การศึกษาของคณะสงฆ์ : ปัญหาที่รอทางออก, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๒๙), หน้า ๒.

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างหรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษา “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม” โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม” ตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการตัดสินใจ ๒) ด้านการดำเนินงาน ๓) ด้านการรับผลประโยชน์ ๔) ด้านการประเมินผล^๔

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม คือ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน วุฒิธรรมศึกษา จำนวนครั้งเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม ได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการตัดสินใจ ๒) ด้านการดำเนินงาน ๓) ด้านการรับผลประโยชน์ ๔) ด้านการประเมินผล

^๔ John M. Cohen and Norman T. Uphoff., Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity, **World Development**, (vol. 8, issue 3, 1980) : 12-13.

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดด้านประชากร ดังนี้

๑) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม จำนวน ๑,๒๑๘ คน^{๑๐}

๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่

๒.๑ พระเทพศาสนาภิบาล (แย้ม กิตติธโร) รองเจ้าคณะจังหวัดนครปฐม

๒.๒ พระครูปฐมธีรวัฒน์ (บัญชา จิตธมโม) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง

๒.๓ นางสาวฐณิกานต์ เต่งตระกูล รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

๒.๔ นายวันชัย ธวัชพันธ์ ครูชำนาญการโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

๒.๕ นางอมสิน สถาพร ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

๒.๖ นางกานดา พิมใจใส ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

๒.๗ นายภูมินทร์ เทียมเชื้อ ประธานนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีวุฒิธรรมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

^{๑๐}โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา, คู่มือนักเรียนและผู้ปกครอง ปีการศึกษา ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท จามจุรี โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๙.

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีจำนวนครั้งเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อเป้าหมายขององค์กร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

๑.๖.๒ พระสงฆ์ หมายถึง พระภิกษุในพระพุทธศาสนา ที่ได้รับการอุปสมบทโดยถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุที่จำพรรษาอยู่ในวัดไร่ขิง พระอารามหลวง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และเป็นผู้ที่ดำเนินการสอน อบรม บรรยายธรรม หรือ จัดกิจกรรมแก่นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๖.๓ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการในการดำเนินงานที่พระสงฆ์ที่ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๖.๔ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การปลูกฝัง การเสริมสร้าง การฝึกนิสัย ที่ต้องฝึกไปตามวัย โดยฝึกกระทำซ้ำๆ จนเป็นนิสัยเริ่มจากฝึกภายนอกไปสู่ภายใน สร้างความมั่นคงทางจิตใจให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเอง

๑.๖.๕ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หมายถึงวิธีการหรือกระบวนการในการดำเนินงานที่พระสงฆ์ใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมประสบความสำเร็จ ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการตัดสินใจ ๒) ด้านการดำเนินงาน ๓) ด้านการรับผลประโยชน์ ๔) ด้านการประเมินผล

๑.๖.๖ ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่พระสงฆ์มีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำไปปฏิบัติทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการวางแผนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การตัดสินใจจัดตารางการสอนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การเลือกวิธีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และร่วมตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

๑.๖.๗ ด้านการดำเนินงาน หมายถึง การที่พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการคัดค้านหรือโต้แย้งเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การดำเนินงานและการให้ข้อมูลกับนักเรียนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การเสนอปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การจัดเอกสารการสอนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ในการจัด การเรียนการสอนแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

๑.๖.๘ ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่พระสงฆ์ได้รับความอิมใจจากการที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ได้รับแรงบันดาลใจจากการส่งเสริมคุณธรรมที่ทำให้มีการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น มีความยินดีและความภาคภูมิใจเมื่อโครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนและโรงเรียน ได้รับความร่วมมือร่วมแรงกายและใจจากการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆจากการจัดกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม

๑.๖.๙ ด้านการประเมินผล หมายถึง การที่พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงานและสภาพปัญหา อุปสรรคในกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม มีส่วนในการปรึกษาหารือ เพื่อการประเมินผล การส่งเสริมกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม มีส่วนร่วมสรุปผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีส่วนในการประมวลผลการปฏิบัติงานตามแผนงานของโครงการพัฒนาในโรงเรียน มีส่วนร่วมหาแนวทางในการแก้ปัญหา จากการสรุปประเมินกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

๑.๖.๑๐ นักเรียน หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๖.๑๑ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๙ ตั้งอยู่ที่ ๕๓ หมู่ ๒ ตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้รู้ถึงระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม

๑.๗.๒ ทำให้รู้ถึงผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม

๑.๗.๔ ผลการวิจัยจะนำไปเป็นสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนต่อไป